

HMS-DATABLAD

TYNNER FOR VEGMERKEMALING,7282

1. IDENTIFIKASJON AV KJEMIKALIET OG ANSVARLIG FIRMA

Handelsnavn	TYNNER FOR VEGMERKEMALING,7282
Varenr.	7282-0-900
Intern nr.	7282-0-900
Bruksområde	Tynner til maling og lakk.
Leverandør	STAR MALING OG LAKKFABRIKK A/S/ CARBOLINE NORGE A/S Postboks 593 3412 LIERSTRANDA NORWAY Tel: 32-857300 Fax: 32-857495
Kontaktperson	MILJØVERNAVDELINGEN
Nødtelefon	GIFTINFORMASJONSSENTRALEN TLF: 22591300
Produsent	STAR MALING OG LAKKFABRIKK A/S Postboks 593 3412 LIERSTRANDA Tel: 32-857300 Fax: 32-857495
Deklarasjonsnummer	7589

2. STOFFBLANDINGERS SAMMENSETNING OG STOFFENES KLASSIFISERING

Navn	EC-nr.	CAS-nr.	Innhold	Symbol	R-setn.
acetone	200-662-2	67-64-1	30-60 %	Xi ,F	R-11, 36, 66, 67
xylene	215-535-7	1330-20-7	30-60 %	Xn	R-10, 20/21, 38
ethylbenzene	202-849-4	100-41-4	1-5 %	Xn ,F	R-11, 20

Se seksjon 16 for forklaring av risikosekvenser

Sammensetningskommentar	Tegnforklaring: Tx=Meget giftig, T= Giftig, C= Etsende, Xn= Helseskadelig, Xi= Irriterende, IK= Ikke klassifiseringspliktig, E= Eksplosiv, O= Oksiderende, Fx= Ekstremt brannfarlig, F= Meget brannfarlig, N=Miljøskadelig, M=Arvestoffskadelig, A=Allergifremkallende, K=Kreftfremkallende, R= Reproduksjonsskadelig. Star Maling- og Lakkfabrikk A/S benytter Xylene som inneholder < 4% etylbenzen.
--------------------------------	---

3. VIKTIGSTE FAREMOMENTER

Meget brannfarlig. Farlig ved innånding og hudkontakt. Irriterer øynene og huden. Ytterligere informasjon om helsefarlige og miljøskadelige virkninger, se pkt.11 og 12.

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

Generelt	Ved vedvarende symptomer eller i tvilstilfeller kontakt lege. Gi ikke drikke eller noe å spise ved bevisløshet.
Innånding	Flytt straks den eksponerte til frisk luft. Ved åndedrettsstans gis kunstig åndedrett. Sørg for ro, varme og frisk luft. Skaff øyeblikkelig legehjelp.
Svelging	Sørg for ro, varme og frisk luft. Fremkall ikke brekning. Hvis brekning oppstår holdes hodet så lavt at maveinnholdet ikke kommer ned i lungene. Prøv ikke å gi drikke eller fremkalle brekning hvis vedkommende er bevisstløs. Kontakt lege.
Hud	Flytt den skadede fra forurensningskilden. Vask straks forurenset hud med såpe og vann. Fjern øyeblikkelig gjennomfuktede klær og fortsatt å vaske.
Øyne	Skyll straks øyet med mye vann mens øyelokket løftes. Fortsett å skylle i minst 15 minutter mens lege kontaktes. Påse at eventuelle kontaktlinser er fjernet fra øyet før skylling.

5. TILTAK VED BRANNSLUKNING

Brannslukningsmidler	Tørrkemikalier, sand, dolomitt e.l., Pulver, skum eller CO ₂ ,
Brannbekjempelse	Unngå vann i konsentrert stråle direkte mot brannpunktet; vil spre ilden. Flytt beholdere fra brannstedet hvis det er mulig uten risiko.
Karakteristiske farer	Gir kraftig røykutvikling ved brann. Løsemiddeldamper kan danne eksplosive blandinger med luft. Damper er tyngre enn luft og kan bre seg langs bakken til tennkilder.
Vernetiltak ved brann	Brannpersonell som utsettes for forbrenningsgasser/spaltningsprodukter anbefales å bruke friskluftmaske.

6. TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

Personbeskyttelse	Benytt personlig verneutstyr som angitt i pkt.8
Miljøbeskyttelse	Hindre utslipp til overflatevann, kloakk eller grunnvann. Meld fra til ansvarlig myndighet (politi/kommuneingeniør/miljøvernshjef/SFT) ved større spill/lekkasjer. Rens fortrinnsvis med rengjøringsmidler, unngå bruk av løsemidler.
Opprenskningsmetoder	Absorber i vulkanaske, jord, sand, tørr jord, kiselgur, mineralullsmatter eller annet passende materiale. Samles i tette beholdere. Utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn er ikke tillatt. Kontakt brannvesenet ved større spill. Samle opp med absorberende, ikke-brennbart materiale i passende beholdere.

7. HÅNDTERING OG OPPBEVARING

Forholdsregler ved bruk	Benytt personlig verneutstyr som angitt i pkt.8. Unngå oppvarming, gnist og åpen ild. Unngå søl, hud- og øyekontakt. Ventilert godt. Unngå innånding av damper. Bruk godkjent åndedrettsvern dersom luftforurensningen er over akseptabelt nivå. Les og følg produsentens anvisninger.
Forholdsregler ved lagring	Oppbevares på kjølig, tørt og ventilert lager og i lukkede beholdere. Mengdebegrensning ved lagring, se pkt.15 Åpnet emballasje må lukkes omhyggelig og oppbevares stående for å forhindre lekkasje.
Lagringskategori	Lagres som brannfarlig væske.

8. EKSPONERINGSKONTROLL OG PERSONLIG VERNEUTSTYR

Navn	CAS nr.	Referanse	Gj.snitt 8t.eksp.	Takverdi
aceton	67-64-1	AN.	295 mg/m ³	
xylene	1330-20-7	AN.	108 mg/m ³ .H	
etylbenzen	100-41-4	AN.	20 mg/m ³ ,HK	

Ingredienskommentar

AN = Norske administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære (Arbeidstilsynets best.nr. 361). 2003
H = hudopptak, T = takverdi, K = kreftfremkallende, A = arvestoffskadelige, R = reproduksjonsskadelige, A = allergifremkallende.

Verneutstyr

Prosessforhold

- arbeidstilsynets forskrift; Prøvetaking av forurensninger i arbeidsatmosfæren, best.nr.450
- orientering; Løsemiddelskader kan ikke helbredes. Bare unngås, best. nr.470 hos arbeidstilsynet.

Bruk prosess-kontroll for ikke å overskride 'Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære'. -arbeidstilsynets forskrift; Konstruksjon, utforming og produksjon av personlig verneutstyr, best.nr. 523.

-arbeidstilsynets forskrift: Bruk av personlig verneutstyr på arbeidsplassen, best.nr.524.

-arbeidstilsynets forskrift; om vern mot eksponering for kjemikalier på arbeidsplassen (kjemikalieforskriften), best.nr.566.

Ventilasjon

All håndtering skal foregå på godt ventilert sted. Der det er mulig, skal håndtering av produktet skje ved bruk av punktavsug og god generell ventilasjon. Sprøytetåke inneholder alle bestanddelene i produktet og må aldri innåndes.

Åndedrettsvern

Ved arbeid i trange eller dårlig ventilerte rom må det brukes åndedrettsvern med lufttilførsel (eventuelt friskluftmaske). Ved sprøyting brukes åndedrettsvern med kombinasjonsfilter (støvfiler og gassfilter). Gassfilter A (organiske stoffer, brunt).

Håndvern

Kjemikaliebestandige vernehansker (EN 374). Bruk vernehansker av: Polyvinylalkohol (PVA). Neoprengummi. Vær oppmerksom på opplysninger fra hanskeprodusenten vedrørende gjennomtrengelighet og gjennombruddstid, samt under hvilke arbeidsforhold hanskene skal brukes.

Øyevern

Ved fare for sprut, bruk godkjente vernebriller eller ansiktsskjerm.

Verneklær

Bruk verneklær etter behov. Anskaff utstyr for hurtig og rikelig øyeskylling.

Hygieniske rutiner

Vask huden ved slutten av hvert skift og før spising, røyking og bruk av toalett. Vask straks hud som er blitt våt eller tilsølt. Ta straks av alle klær som er blitt våte. Håndkrem eller fuktighetskrem bør benyttes for å beskytte mot utvasking av hudfett eller oppsprekking av huden.

Begrensning av miljøeksponering

Viser til Produktkontrolloven §3a - Substitusjonsplikt, som pålegger virksomheter å ta et større ansvar for å forebygge skadevirkninger fra produkter som inneholder helse- og miljøfarlige kjemikalier. Substitusjonsplikten gjelder både for privat og offentlig sektor, for produksjonsvirksomheter og tjenesteytende virksomheter.

Viser til Forurensningsloven om vern mot forurensninger og om avfall.

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

Form/konsistens	Væske.		
Farge	Fargeløs.		
Lukt	Løsemiddel.		
Løselighetsbeskrivelse	Oppløselig i: Organiske løsemidler (de fleste),		
Kokepunkt (°C, intervall)	56 - 143	Trykk:	
Tetthet (g/ml)	0.84	Temperatur (°C):	20
Relativ dampetthet (luft=1)	> 1		
Flammepunkt (°C)	-18	Metode:	
Selvantennelsestemp. (°C)	> 450		
Eksplosjonsgrense (%)	1.0 - 15		

10. STABILITET OG REAKTIVITET

Stabilitet	Unngå: Varme, gnister, flamme.
Spaltningsprodukter	Giftige gasser/damper/røyk av: Karbonmonoksid (CO), Karbondioksid (CO ₂),

11. OPPLYSNINGER OM HELSEFARE

Helsefare generelt	Det er ingen tilgjengelige data på selve produktet. Produktet er vurdert etter kriteriene oppført i: forskrift om klassifisering og merking av farlige kjemikalier. Se forøvrig pkt. 2 og 15.
Helsefareinformasjon	I industrien representerer innånding den største faren. Løsemiddeldampene er skadelige og gir hodepine, kvalme og beruselse. Farlig ved svelging, brekninger kan gi lungeskade. Opptas gjennom huden. Kontakt med produktet kan gi: Uttørring av huden med fare for eksem. Sterk irritasjon av øynene, men sjelden varig skade. Damp kan irritere luftveier og lunger. Sprøytetåke kan irritere luftveier og lunger. Svelging av konsentrert stoff kan gi alvorlig innvendig skade. Langvarig eller gjentatt eksponering kan gi: Hjerneskade. INFORMASJON OM ETYLBENZEN FRA IARC (International Agency for Research on Cancer) : IARC har klassifisert Etylbenzen i " Category 2B carcinogen", mulig kreftfremkallende for mennesker på grunnlag av dyreforsøk. I denne situasjonen har CEFIC gått ut med en anbefaling om at de mulige kreftfremkallende egenskapene ved Etylbenzen omtales i HMS-datablader. Etylbenzen er i arbeidstilsynets normer vurdert til å være kreftfremkallende.
Medisinsk informasjon	Kroniske løsemiddelskader kan gi et ukarakteristisk neurasteniformt sykdomsbilde.

12. MILJØOPPLYSNINGER

Økotoksisitet	Det er ingen miljødata tilgjengelig på selve produktet.
---------------	---

Produktet må ikke slippes ut i kloakk eller vassdrag.

Miljødata for Aceton: Lett nedbrytbar. Bioakkumuleres ikke i vannmiljø. LC50 96h (fisk): 8300 mg/l, EC50 (daphnia) 48h: 10mg/l, ICLO (alger) 7d: 530 mg/l, BOD15/THOD: 69-83%. Bør ikke forekomme i forbindelse med kommunalt avløp i innhold som overstiger 100 mg/m³.

Miljødata for Xylen (Cas.nr. 1330-20-7) : Bioakkumuleres ikke i vannmiljø. LC50 96h (fisk): 2-11 mg/l Roccus saxatilis, 8,2 mg/l Salmo gairdneri, 13,5 mg/l Lepomis macrochirus, 21,0 mg/l Pimephales promelas. EC50 24h (Daphnia): 1-5 mg/l, IC50 72h (alger): 3-5 mg/l Selenastrum sp. Nedbrytbarhet: OECD-test 301C: Lett nedbrytbar, BOD5/COD: ca. 0,6. Bioakkumulasjon: BCF: 80 fisk (beregnet) 21-24 Anguilla japonica, Log Pow: 3,11 - 3,20.

Persistens og nedbrytbarhet

Ved spill eller utslipp fordampes mesteparten til atmosfæren der en rask spaltning skjer. Ved nedtrengning i dypere jordlag blir fordampning vanskeligere.

13. FJERNING AV KJEMIKALIEAVFALL

Behandlingsmetoder

Avfallet skal leveres til godkjent mottak/innsamlingssted eller behandlingsbedrift for spesialavfall. Utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn ikke tillatt.

Avfallskode

Farlig avfall etter Forskrift om farlig avfall. Avfallskategori i henhold til den europeiske avfallskatalog (EAK):
07 01 04 Andre organiske løsemidler, vaskevæsker og moderlut.

14. OPPLYSNINGER OM TRANSPORT

Transportfareseddel

VEITRANSPORT (ADR):

UN-nr.	1263
ADR-klasse	Klasse 3: Brannfarlige væsker.
ADR-emballasjegruppe	II

JERNBANETRANSPORT (RID):

RID-klasse	3
RID-emballasjegruppe	II

SJØTRANSPORT (IMDG):

UN-nr, sjøtransport	1263
IMDG-klasse	3
IMDG-emballasjegruppe	II
EmS-nr.	F-E, S-E

Marin forurensning

Nei

Trans5

15. OPPLYSNINGER OM LOVER OG FORSKRIFTER

Faresymboler

Inneholder

acetone
xylen

Risikoenninger

R-11 Meget brannfarlig.
R-20/21 Farlig ved innånding og hudkontakt.
R-36/38 Irriterer øynene og huden.

Sikkerhetssetninger

S-9 Oppbevares på et godt ventilert sted.
S-16 Holdes vekk fra antennelseskilder - Røyking forbudt.
S-25 Unngå kontakt med øynene.
S-26 Får man stoffet i øynene; skylk straks grundig med store mengder vann og kontakt lege.
S-51 Må bare anvendes på godt ventilerte steder.

Referanselister

Forskrift om klassifisering og merking av farlige kjemiklaier med tilhørende stoffliste.
Norsk stoffliste (Statens forurensningstilsyn, Arbeidstilsynet, Direktoratet for Brann- og Eksplosjonsvern (DBE)). Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære. Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære (Arbeidstilsynet, best. nr.361).
Forskrift om farlig avfall.
Transport regelverk ADR/RID og IMDG Code.

Spesielle forskrifter

Lagring i boenhet av mer enn 5 liter brannfarlig gass eller brannfarlig væske klasse A krever melding til brannsjef.
Viser til Produktkontrollloven §3a - Substitusjonsplikt, som pålegger virksomheter å ta et større ansvar for å forebygge skadevirkninger fra produkter som inneholder helse- og miljøfarlige kjemikalier. Substitusjonsplikten gjelder både for privat og offentlig sektor, for produksjonsvirksomheter og tjenesteytende virksomheter.

16. ANDRE OPPLYSNINGER AV BETYDNING FOR HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Forklaring til R-setninger i seksjon 2

R-11 Meget brannfarlig. R-36 Irriterer øynene. R-66 Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud. R-67 Damp kan forårsake døsigheit og svimmelhet. R-10 Brannfarlig. R-20/21 Farlig ved innånding og hudkontakt. R-38 Irriterer huden. R-20 Farlig ved innånding.

* Informasjon som er revidert siden forrige versjon av HMS-databladet

YL-tall, m3/l

6400 - 7200

Brukers anmerkninger

Opplysningene i dette hms-datablad er basert på vår nåværende kunnskap og på gjeldende regelverk nasjonalt og i EU. Brukerens arbeidsforhold er utenfor vår kontroll. Anvisningene er gitt under forutsetning av at produktet brukes som angitt i avsnitt 1, og det er forutsatt at bruksbegrensninger blir overholdt. Det er alltid brukerens ansvar å oppfylle kravene fastlagt i nasjonal lovgivning. Opplysningene bør oppfattes som en beskrivelse av de sikkerhetskrav som stilles til produktet, og er ingen garanti

for produktets egenskaper.
Fra 01.07.2005 falt kravet om YI-merking bort, produktet har derfor ingen YL-merking på selve fareetiketten.
YI-gruppe 5

Utarbeidet av	STAR MALING OG LAKKFABRIKK A/S
Revisjonsdato	2006-12-15
Revisjonsnr. / erstatter HMS-DB av dato	2006-09-12
Dato	2006-12-15
Signatur	I.V
Utskriftsdato	2006-12-15